

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Chebu ze dne 1. března 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem čl. III. čís. 1 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a obžalovaného z obžaloby sprostil.

Důvody:

Závadný článek týká se dle jasného svého znění jednak obce J., jednak obecního starosty tamtéž. Obecní starosta nevystoupil jako obžalobce pro svou vlastní osobu. Šlo by tedy o otázku, zda je obec legitimována ku této žalobě. Otázkou touto obírala se též zmateční stížnost a popřel obžalovaný legitimaci žalobkyně. Nejvyšší soud jako soud zrušovací nemá však příčiny, pouštět se do řešení této otázky, ježto ku kladnému zodpovězení otázky této legitimace bylo by zapotřebí, aby byla obžaloba podána v náležité formě. Této formy zde však není. V tomto směru dlužno uvésti toto: Obecní starosta v J. nepodal ani nepodepsal za obec žalobu jako její zákonný zástupce, který až na výjimky, v zákoně uvedené, zastupuje ji na venek dle § 55 zemsk. zák. ze dne 16. dubna 1864, č. 7 z. z. pro Čechy, nýbrž žalobu podal advokát Dr. Otto K. na základě plné moci k žalobě přiložené. Vzhledem na ustanovení § 34 č. 4 a § 55 obec. zřízení pro Čechy je ku zřízení zástupce pro obec zapotřebí usnesení obecního zastupitelstva, které musí býti vykázáno způsobem, uvedeným v druhém odstavci § 55 zmíněného zákona, totiž listina dotyčná musí býti podepsána nejen obecním starostou a jedním radním, nýbrž musí obsahovati také ono usnesení obecního zastupitelstva, jímž zástupce pro obec byl zřízen, a musí dotyčné prohlášení spolupodepsáno býti dvěma členy obecního zastupitelstva. Těmto podmínkám nevyhovuje předložená plná moc, která podepsána je toliko starostou a dvěma členy obecního zastupitelstva. Nedostatek plné moci není nahrazen dodatkem na plné moci, v němž ono prohlášení je obsaženo, ježto toto podepsáno je toliko starostou. Není zde tudíž oprávněného soukromého obžalobce a měl proto nalézací soud, aniž položil otázky porotcům, obžalovaného sprostiti dle § 317 tr. ř. z obžaloby. Ježto tak neučinil, je napadený rozsudek po rozumu § 344 čís. 10 c) tr. ř. zmatečný, bylo zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti a uznati právem, jak svrchu uvedeno.

Čís. 658.

Zločin veřejného násilí dle § 83 tr. zák. Dorozumění spolupachatelů nemusí býti ani předchozí ani výslovné; stačí, uvědomí-li si teprve v okamžiku vniknutí vzájemnou shodu a souhlasný účel svého podnikání.

»Násilný vpád« jest předpokladem pouze při zločinu dle první věty § 83 tr. zák., při zločinu dle druhé věty téhož § stačí již pouhé »vniknutí«.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1921, Kr I 390/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 3. března 1921, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni

z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle § 83 tr. zák., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dle rozhodovacích důvodů napadeného rozsudku vycházel nalézací soud při řešení případu z právního názoru, jakoby pojmovým znakem skutkové podstaty zločinu veřejného násilí dle druhé věty § 83 tr. zák. bylo, jednak vniknutí ve společném úmyslu t. j. ve vzájemném srozumění, jednak vpadnutí násilné t. j. takové, že se každý odpor proti vetřelcům jeví býti marným a že v domě (nebo bytě), do něhož bylo vniknuto, bylo vykonáno násilí. O obžalovaných obsahují kusé a jak co do vyličení skutkového děje, tak i co do právního rozboru případu neurovnané rozhodovací důvody vlastně jen jedině pozitivní zjištění skutkové, že totiž oba byli v kritické době v pracovně továrny S-ovy; naproti tomu uvádí se v rozhodovacích důvodech, že jednak nebylo prokázáno, že obžalovaný L. vnikl do místnosti, by tam učinil násilí, jednak, že se u obžalovaného J-a nedostává ke skutkové podstatě zločinu dle § 83 tr. zák. ani násilného jednání. Rozhodovací důvody, které již ve svých úvahách o otázce viny u každého z obou obžalovaných zdůrazňují nedostatek důkazu o společném srozumění s ostatními vetřelci, o společném zlém úmyslu, končí závěrem, že, poněvadž soud nemohl zjistiti, že obžalovaní jednali ve srozumění s jinými, nelze jich ani činiti zodpovědnými za násilí, vykonané snad jinými lidmi. Zmateční stížnost označuje, uplatňujíc důvod zmatečnosti ve smyslu § 281 čís. 9 a) tr. ř., právní názor, z něhož vycházel nalézací soud, rozhoduje případ, právem za mylný. V rozhodovacích důvodech není sice blíže naznačeno, co vlastně vyrozumívá nalézací soud pod pojmem onoho »vzájemného společného srozumění«, zmateční stížnost však vychází nikoli neprávem z předpokladu, že jím míní předchozí srozumění mezi pachateli, tímž právem pak lze míti za to, že nalézací soud pod pojmem »vzájemného srozumění« vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu dle § 83 tr. zák. výslovnou dohodu více osob, směřující ke vniknutí do cizího domu nebo příbytku. Obojí názor dlužno však označiti za právně mylný. Vniknutí více sebraných lidí ve smyslu § 83 tr. zák. nepředpokládá ani výslovné dohody, tím méně pak předchozího srozumění se pachatelů; stačí úplně, vnikne-li více lidí i jen spontáně zároveň, svémocně a protiprávně do domu nebo do příbytku jiného a uvědomí-li si teprve v okamžiku vniknutí vzájemnou shodu a souhlasný účel svého podnikání, i v lidech, takto teprve od chvíle vniknutí vědomě spolupůsobících, dlužno spatřovati lidi, vedené společným zlým úmyslem, tedy lidi sebrané ve smyslu § 83 tr. zák. Je pak samozřejmo, že ono uvědomění si vzájemné shody a souhlasného účele podnikání nemusí zevního výrazu dojíti nezbytně slovy, může se tak zcela nepochybně státi i pouhými činy konkludentními. Právně pochybený pak je i názor nalézacího soudu o násilném vpadnutí jako pojmovém znaku skutkové podstaty dle druhé věty § 83 tr. zák. Rozsudek, který promíseně mluví jednou o vniknutí, jindy o násilném vpádu, zřejmě nerozeznává mezi obojí skutkovou podstatou § 83 tr. zák. »Násilný vpád« v užším smyslu slova toho je skutkovým předpokladem pouze při zločinu dle první věty tohoto §u; ke skutkové podstatě dle jeho druhé věty stačí naproti tomu již

pouhé »vniknutí« t. j. vkročení do cizího domu nebo příbytku proti vůli oprávněného. Není pak naprosto zapotřebí, aby snad ke vniknutí došlo přes skutkem uplatňovaný odpor oprávněného, stačí nejen, byla-li vůle oprávněného, proti níž vniknutí směřuje, nebo které nedbá, vyjádřena jakýmkoli jiným způsobem, nýbrž i, bylo-li ji vnikajícím pouze předpokládati, s ní i jen počítati. Rozsudek, který zdůrazňuje, že nevyšlo na jevo, že by se byli demonstranti, vcházejíce do továrny, zprotivili nějakému protitlaku a že by jej byli musili odstraniti, vychází arci i tu opět zřejmě z mylného hlediska opácného, jemuž ostatně způsobem jakoukoli pochybnost vylučujícím propůjčuje výraz již tím, když v úvodě rozhodovacích důvodů jako pojmový znak zločinu dle druhé věty § 83 tr. zák. předpokládá vpadnutí násilné t. j. takové, že se každý odpor proti vetřelcům jeví býti marným.

Čís. 659.

Výzva k vlastníku, honícímu na vlastním pozemku, k odevzdání zbraně nezakládá ještě rušení pokojné držby pozemků. (§ 83 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 23. prosince 1921, Kr II 356/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 15. března 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 83 tr. zák., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc nalézajícímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dle rozsudkového zjištění, zakládajícího se dle rozhodovacích důvodů výhradně na doznání obžalovaného, vpadl týž s více ozbrojenými lidmi na luka Mikuláše Ch-a, kde byl tento se svým hajným na honě, zakázali mu střílení a vyzvali ho, aby odevzdal zbraně. Nehledě k tomu, že dle protokolu o hlavním přelíčení znělo zodpovídání se stěžovatelovo v ten smysl, že šli na luka a Ch-a vyzvali, aby odevzdal zbraně, a že kdosi mu říkal, aby nestřílel, při čemž se stěžovatel nezmínil o tom, že by z osob, které na luka šly, byla některá bývala ozbrojena, stížnost, uplatňujíc patrně důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 10 tr. ř., případně zdůrazňuje, že výzva k odevzdání zbraně (a stejně ani zákaz střílení) nezakládá rušení pokojné držby pozemků nebo práv se na ně vztahujících. Stížnost připouští, že by, předpokládajíc arci, že zjištěným jednáním bylo na Ch-ovi vydání zbraní (a upuštění od střílení) vynucováno, mohla býti řeč o skutkové podstatě zločinu vydírání ve smyslu § 98 b) tr. zák. Připomenouti dlužno, že výstup, o který jde, nacházel se, jak i z rozhodovacích důvodů rozsudku na jevo vychází, v souvislosti s akcí, která směřovala k tomu, aby soukromníkům byly odebrány zbraně. Ze samotných rozsudkových zjištění lze tudíž čerpati závěr, že i v tomto případě směřoval úmysl pachatelů, tedy i stěžovatelův, jen k tomu, aby Mikuláši Ch-ovi byly odebrány zbraně, pokud se týče aby byl Ch. pohnut k jich odevzdání. Že by bylo úmyslem jich bývalo, rušiti jmenovaného v pokojné držbě jeho